

Тетяна Миколаївна Лесіна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри загальної педагогіки, дошкільної та початкової освіти,

Ізмаїльський державний гуманітарний університет,

бул. Репіна 12, м. Ізмаїл, Україна

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК У ДОШКІЛЬНИКІВ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ПЕРЕДШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто своєрідність конструкту «соціальні вміння і навички у старшого дошкільника». Увага звертається на науковий статус означеного поняття у контексті близьких – соціальний розвиток, соціалізація, соціальна компетентність тощо. Розглянуто роль передшкільної освіти у становленні старшого дошкільника як суб'єкта соціальної дії. Доведено правомірність осмислювати розвиток у старших дошкільників соціальних умінь і навичок в якості першооснов становлення дитини як суб'єкта соціальної дії.

Ключові слова: передшкільна освіта, майбутній старший дошкільник, соціальні вміння і навички, вихователь дошкільного закладу освіти.

Сучасний етап розвитку педагогічної науки і практики відзначається зародженням нової освітньої парадигми передшкільної освіти. Це зумовлене, з одного боку, тенденцією до зміцнення статусу дитинства у сучасному українському соціумі, а з іншого боку – визнанням самоцінності дошкільної ланки освіти. Так, у законодавчих документах на державному рівні визнано правомірність акцентувати увагу не на дошкільному вихованні, а на дошкільній освіті, яку вважають в якості первинного ланцюжка єдиної системи неперервної освіти; в контексті Закону України «Про освіту» (2017 р.) йдеться про заміну терміна «дошкільний навчальний заклад» (в минулому – «дитячий садок») на «дошкільний заклад освіти».

Проблематика дитинства ніколи не зникла з видноколу класичної науки (Л. Виготський, Я. Корчак, С. Русова, В. Русова, В. Сухомлинський), хоча ще й досі в контексті різних психолого-педагогічних концепцій феномен «дитинства» (поняття введено у науковий обіг у XVIII столітті) трактується по-різному. Так, за А. Богуш, йдеться про особливу значущість у визначенні феномена дитинства таких «стратегічно стрижневих» ліній, що взаємозумовлені й перетинаються: «це самоцінне значення дитинства як динамічного соціального осередку, в якому відбувається її становлення, розвиток, розквіт» [1, с. 26].

Отже, самоцінність дитинства вбачається насамперед в особливості такого життєвого циклу, коли специфічними є як процес освоєння соціального простору, так і рефлексія всіх стосунків, що відбуваються в ньому. А це врешті-решт і було визначальним, коли навіть у звичній назві «Стандарт» внесено корективи, бо нині йдеться про «Базовий компонент дошкільної освіти». у цьому зв'язку О. Савченко акцентує увагу на «свідомому виборі» такої назви, що припускає більш гнучке і широке трактування того, що на цьому складнику загального розвитку особистості набувається нею базовий соціальний досвід. А тому ключового значення у державному стандарті дошкільної освіти – Базовому компоненті дошкільної освіти – надано саме розвитку дитини (зокрема, старшого

дошкільника) як суб'єкта життєдіяльності. Щодо розуміння ролі виховання і навчання, то в першому випадку йдеться про формування у дитини ціннісного ставлення до соціальної дійсності, а в другому – про формування підґрунтя «можу» (тобто знань, умінь і навичок, які створюють такий фонд).

Не меншу стурбованість як науковців, так і практиків становить соціальна невпевненість дитини дошкільного віку. Це явище всебічно вивчається у межах наукової школи М. Безруких, зокрема, з урахуванням визнаних у психологічній науці форм неадекватних механізмів особистісного захисту (гіпоактивність, гіперактивність). Слушним у цьому відношенні нам видається практико-зорієнтовний підхід щодо сюжетно-тематичного характеру занять старших дошкільників, зокрема, передбачених розділом «Один і разом» відомої авторської програми, націленої на розвиток деяких соціальних умінь і навичок старших дошкільників в аспекті співпраці [5, с. 77].

Принагідно зауважимо, що сучасні практики дошкільної освіти ввели в науковий обіг ще й поняттям «нестача соціальної нормативності», спостерігаючи у певній частині старших дошкільників невпевненість у схваленні дорослих, байдужість і відсутність зацікавленості в соціально схвалених стосунках з ними та вияву соціально-моральної акуратності в «поведінкових дрібницях».

Натомість є ще один параметр самоцінності дошкільного дитинства – що пов'язаний із систематичним шкільним навчанням особистості. Отже, нині природний інтерес становить проблемне поле передшкільної освіти. Додамо також, що цей ланцюжок набув назви, зокрема, в контексті системи освіти США (штат Філадельфія) «передшкільля».

Науковці, які фундаментально досліджують теоретико-методичні засади організації передшкільної освіти (А. Богуш, Т. Бондаренко, О. Зима, О. Ковшар, С. Сажина, Т. Степанова) визнають конструктивною й ідею (зокрема, М. Урбанської) створення відкритої моделі, де освітнє середовище осмислюється в якості потенційної сфери розвитку можливостей старшого дошкільника як «активного носія суб'єктивного

досвіду» [2, с. 49]. Констатуємо, що більш відчутнішими стали і суперечності між підвищенням соціально-педагогічних вимог до передшкільного етапу освіти дитини і здатністю вихователя дошкільного закладу освіти розвивати вихованця як суб'єкта соціальної дії.

Узагальнення наукової літератури, в якій безпосередньо або опосередковано висвітлюються певні аспекти діяльності вихователя із дітьми старшого дошкільного віку, засвідчує про доречність по-новому оцінити вагу вищої школи – основного етапу особистісно-професійного становлення фахівця. Поділяємо думку тих науковців, які вважають правомірним при цьому акцентувати увагу на готовності студентів до діяльності, спрямованої на засвоєння дітьми соціального довкілля, до розвитку просоціальних почуттів як цінності (Т. Поніманська). Особливий інтерес складає й доробок тих дослідників (зокрема, Н. Кононенко), які розширили наукові уявлення про процес формування системності професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів дошкільних закладів освіти; запропонували конструктивну, на наш погляд, педагогічну технологію розвитку творчого потенціалу майбутніх вихователів та їхньої творчої самореалізації у професійній діяльності (О. Листопад, В. Любива); визначили механізм формування мотиваційно-ціннісного компонента професійної готовності майбутніх фахівців до дослідницької діяльності – основи їхньої здатності до педагогічних інновацій у тому числі й щодо соціального розвитку дитини старшого дошкільного віку (Ю. Волинець).

У зв'язку із вищезазначеним дослідницьке зацікавлення становить науковий доробок тих учених, у фокусі уваги яких перебуває зарубіжний досвід професійної підготовки майбутніх вихователів [8]. Конструктивною, на наш погляд, можна вважати дослідницьку позицію американського ученого К. Т. П. Даймонда відносно переваг гуманістичного (персоналістського), мультикультуралістичного та конструктивістського підходів до професійної підготовки студентів, які набувають у вищій школі спеціальність «Дошкільна освіта».

Натомість попри визнання науковцями, що саме вища школа є основним етапом професіоналізації майбутнього вихователя, поза дослідницькою увагою залишається такий аспект: теоретичне обґрунтування педагогічної стратегії результативної підготовки студентів до розвитку у старших дошкільників першооснов їхнього становлення як суб'єктів соціальної дії.

Мета статті – висвітлити педагогічну сутність конструкту «соціальні вміння і навички старшого дошкільника» та вища, що складає першооснову становлення особистості як суб'єкта соціальної дії й виступає важливим сегментом професійної діяльності вихователя дошкільного закладу освіти.

Унаслідок вивчення наукового доробку фахівців (Н. Бібік, О. Казаннікова, С. Никитіна, Т. Полякова, І. Романова, О. Савченко, Л. Смольська та ін.) створюється можливість довести, що конструкт

«соціальні вміння і навички старших дошкільників» відноситься до найбільш багатозначних. Здебільшого це утворення дослідниками пов'язується із визначенням категорії «соціальність», а відтак – із пошуком методологічної основи розвитку сучасної дошкільної педагогіки. Деякі науковці (зокрема, С. Харченко) визначають «соціальність» у практичному аспекті як інтегрований результат соціального виховання. Існує небезпідставна позиція щодо доречності пов'язувати феноменологію «соціальні вміння і навички старшого дошкільника» із найголовнішими соціальними якостями особистості (за І. Романовою, ідеться про здатність до мислення та аналізу отриманої інформації, про вироблення власних оцінок, про самостійність та усвідомленість вчинків).

Намагаючись акцентувати увагу на новітніх ракурсах осмислення процесу соціального розвитку старшого дошкільника, деякі дослідники звертаються до використання інтеграційного підходу. Зокрема, з метою більш конструктивного розвитку в дошкільників здатності цілісно сприймати картину світу, вміння «досліджувати, моделювати, творити» на підґрунті критичного мислення та суцільного сприйняття сучасної інформації про довколишній світ. У зв'язку з цим особливе зацікавлення становить так звана STREAM-освіта [3]. Як відомо, це порівняно новий напрям, методологічна розробка якого розпочалася на початку ХХІ століття в зарубіжжі, де галузьмі-лідерами визнано природничі науки, технології, інженерію мистецтва, математику; нині STREAM-освіту називають «Стежинками у Всесвіт», «домінантною ідеєю – випереджувальний розвиток можливостей дитини, прогресивне духовно-креативне зростання» її потенціалу завдяки цілісному проектуванню «ланцюжка моделей – різновидів взаємодії». Науковці (К. Крутій, Т. Грицинина) вбачають переваги цієї програми у міждисциплінарному підході до сучасної вітчизняної дошкільної освіти, тобто те, що домінує у дошкільнят – процес синтезу превалює над процесом аналізу (М. Поддяков, О. Поддяков). Як відомо, в Україні створено низку STREAM-центрів (дошкільна академія «Унік-Ум», за програмою «Логіка світу», «Арт-студія», «У світі чарівного мистецтва» та ін.). Безсумнівно конструктивність інтеграції саморозвитку дитини дошкільного віку в розвивальному середовищі доцільно вбачати, на наш погляд, ще й із огляду як на педагогічно вмотивоване використання ресурсів новітніх інформаційних технологій (наприклад, навчання дошкільників через планшет до здобування, збереження та використання інформації задля її «конструювання для пізнання», так й активізації участі дошкільнят у дослідницькій діяльності (наприклад, через створену «Дослідницьку лабораторію» та з опорою на різновид діяльності дитини), а також актуалізації причинно-наслідкових зв'язків, залежностей (зокрема, й щодо явищ соціальної дійсності).

Зростаюча нині потреба в науковому поясненні сутності соціальних умінь і навичок старших дошкільників як педагогічного явища позначилася й на домінувальному міркуванні дослідників: означене явище пов'язане із соціальною компетентністю особистості, яку, наприклад, І. Бех визначає як «соціальні стереотипи, цінності». Констатуємо, що соціальна компетентність науковцями здебільшого пов'язується із якісними новоутвореннями дорослої людини – студентів (І. Зарубинська), учителів-практиків (О. Варецька) тощо.

Відповідно до існуючих теоретичних поглядів на соціальну компетентність як процес і результат соціалізації сучасної дитини (Н. Бібік, Н. Голованова, Н. Лавриченко, І. Зарубинська, І. Зимня та ін.) незаперечним є визнання базового значення її знань про себе, про своєрідність стосунків із іншими в соціумі, про важливість засвоєння соціальних і культурних цінностей суспільства; йдеться про ефективне соціальне пізнання через різновид і діяльності, і моделі поведінки, і спілкування у референтній групі.

Вітчизняні науковці, які найбільш фундаментально досліджують соціальну компетентність саме дошкільників, дійшли висновку про доречність вбачати і відповідний компетентно-структурний склад, і рівневий вияв як особистісної якості дошкільника. Так, стверджується (А. Богущ, Л. Вараниця, Н. Гавриш, О. Коноко, І. Рогальська) про діяльність убачати три складники соціальної компетентності дошкільника: мотиваційний (віддзеркалення потреби в спілкуванні, бажання займати певне місце серед найбільш значущих для дитини людей та отримати від них схвалення); когнітивний (репрезентує ступінь уявлень про довколишнє, обізнаності у взаєминах між людьми та усвідомлення власної індивідуальності); поведінковий (позначається на ефективності взаємодії дитини із соціумом, її здатністю діяти з огляду на соціально схвалені моделі поведінки).

Доведено й правомірність розрізняти на етапі дошкільного дитинства такі рівні сформованості в особистості соціальної компетентності, як-от: початковий, нестійкий, стійкий [1].

Намагаючись визначитися у центральному понятті дослідження наголосимо, що нині домінує наукова позиція про доцільність своєрідною спонукальною силою становлення дошкільника як суб'єкта соціальної дії розглядати не лише соціальну компетентність, а й її соціальність у цілому – мету і результат соціального виховання (що формується у дитини насамперед у мікросоціумі), її соціальний інтелект (як громадянську чесноту та надбання) тощо. Важливе уточнення у вище окресленій площині вносять психологи, які фундаментально досліджують феноменологію соціальної настанови (П. Козляковський, Л. Орбан-Лембрик та ін.). Так, попри дискусій відносно змісту базових психологічних категорій «мотив»; «мотивація» (наприклад, сутність останньої найчастіше шукають

у глибинах суб'єктних структур, бо саме звідки вона спонукає індивіда до активності), загально визначальним є психологічне положення про виключну роль соціальної настанови через виконання нею основної функції – регуляції соціальної поведінки особистості, створення можливостей не простого впливу на її соціальне життя та визначеність соціальної стратегії, а й забезпечення можливості загальної орієнтації у соціальній дійсності.

Вважаємо, що найбільшим пояснювальним потенціалом володіє підхід, що відтворює компонентно-структурний склад поняття «соціальна настанова», виходячи із сучасного наукового уявлення про своєрідність соціальної настанови. Йдеться про стійку схильність, готовність до дії індивіда, що спрямована на соціально значущий об'єкт; про стан свідомості індивіда щодо певної цінності (В. Городяненко, Ж. Малахова, В. Ядов). Так, за В. Ядовим, саме соціальні настанови складають певну «ієрархічну диспозиційну систему». Натомість дотично дітей старшого дошкільного віку, правомірно говорити про елементарні соціальні настанови – певну готовість до соціальної дії, що закріплена набутим соціальним досвідом. На рівні довідкових джерел (В. Волович, М. Захарченко, В. Тарасенко та ін.), визнано ще й таке: і формування, і зміна соціальних настанов уможливується виключно у процесі реальної поведінки особистості, а цілеспрямований вплив на таку поведінку (наприклад, у результаті конструктивної професійної діяльності вихователя дошкільного закладу освіти) зумовлює корекцію соціальних настанов дитини. Отже, видається за можливе упорядкування доволі розмитого нині уявлення про «родове» і «видове» стосовно близьких понять, що дозволяють зрозуміти таке педагогічне явище, що віддзеркалює новоутворення особистості, пов'язані із статусом суб'єкта соціальної дії.

У своєму аналітичному намаганні виділити й описати конструкт «соціальні вміння і навички старшого дошкільника» нами враховано теорію періодизації, запропоновану Е. Еріксоном [7]. Так, науковець стверджує, що перші три (з восьми загальних) періоди соціального розвитку особистості охоплюють дошкільний вік. Зокрема, період немовляти він позначає домінантою соціального розвитку «довіру – недовіру», один-два роки життєдіяльності дитини – «автономія – сором», три-п'ять років – «ініціатива – чуття провини».

На основі ретроспективного аналізу дидактичної та методичної літератури дійшли висновку про доцільність розуміти, що саме соціальні вміння і навички виступають в якості першооснови становлення дитини як суб'єкта соціальної дії. Відповідно до вікової своєрідності «найменших громадян держави» приймаємо наукову позицію про те, що вміння включають і знання, і навички, і практичний досвід соціальної діяльності особистості; навички ж – автоматизовані дії, які формуються на основі знання способів виконання дій, виступаючи складником умінь [6].

Близькими до нашого розуміння є й такі міркування: соціальні навички як основу соціальної взаємодії, доречно осмислювати, з одного боку, через уміння встановлювати контакти і діяти в різних комунікативних ситуаціях, а з іншого – реалізовувати самостверджувальні способи поведінки, що виражається в усвідомленні та віддзеркаленні власних емоцій і почуттів, умінні пред'являти вимоги, розв'язувати конфлікти і проблеми, які виникають, зокрема у соціальній сфері життєдіяльності [5, с. 13-14].

На наше переконання, дбаючи про становлення дошкільника як суб'єкта соціальної дії, варто виходити із суто наукового розуміння: йдеться про розвиток соціальних умінь (розпізнавання дії за взірцем, за аналогією, застосування нової ситуації) і про формування соціальних навичок (точність, згорнутість, широта застосування, автоматизм).

Відповідно до нової редакції програми «Впевнений старт», видається за можливе спрямовувати дослідницьку позицію щодо порушеної проблеми. Так, «Впевнений старт» – освітня програма, що реалізує державну освітянську політику, заснована відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти – аналогу державного освітнього стандарту [4].

В результаті аналітичної роботи встановлено, зокрема, певні акценти цієї програми в ракурсі соціального становлення дитини 5 – 7 років:

- збагачення досвіду взаємодії дитини із соціальним оточенням;
- комплексний характер програми зумовлює визнання сукупності провідних для старшого дошкільника видів діяльності (комунікативна, здоров'язбережувальна, пізнавально-дослідницька, мовленнєва, ігрова, художньо-естетична, трудова), де компонентним виступають відповідні життєві компетентності, одна з яких – соціальна;
- в межах вікової компетентності дітей старшого дошкільного віку чітко спрямовано й головне завдання вихователя дошкільного закладу освіти

ЛІТЕРАТУРА:

1. Діти і соціум: Особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: Монографія / Наук. ред. А. М. Богущ; за заг. ред. Н. В. Гавриш. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – 386 с.
2. Ковшар О. В. Теоретико-методичні засади організації передшкільної освіти: Монографія – Кривий Ріг: Вид. А. Р. Козлов; 2015. – 244 с.
3. Крутий К., Гришчина Т. STREAM – освіта дошкільнят: виховуємо культуру інженерного мислення // Дошкільне виховання. – 2016. – №1. – С. 3 – 7.
4. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]. За заг. ред. Т. О. Піроженко. – К.: Упр. академія дитинства, 2017. – 80 с.
5. Развитие социальной уверенности у дошкольников / научн. ред. Безруких М. М.: пособие. – М. ВЛАДОС, 2002. – 224с.
6. Савченко О. Я. Якісна освіта з дитинства – запорука успішного розвитку суспільства // Стандарти дошкільної освіти: дискурс науки і практики: матер. Всеукр. наук. конф. – К. 2014. – С. 3 – 6.
7. Спелмер Н. Социология / пер. з англ. – М: Феникс. – 1994. – 668 с.
8. Чичук А. П. Підходи до професійної підготовки майбутніх вихователів у США // Сучасне довкілля у контексті інтеграції до європейського простору: Зб. матер. – Черкаси, 2017. – С. 163 – 166.

– організовуючи життєдіяльність вихованців, використовувати такі засоби особистісного розвитку дитини (аспект – «соціальне здоров'я»: складання картки соціальної активності, врахувавши при цьому її вияв на предметних, комплексних, інтегрованих заняттях); підгрупова («4 x 4») та колективна («коло друзів») робота; проблемна ситуація та ситуація вибору («Один / два +»); активні слухання та спілкування (діалог, полілог); виставка-презентація дитиною своїх досягнень у соціальній діяльності та самопрезентація («Хочу сказати»); дитячий фільмозал;

– акцентується на прозорості в досягненні позитивної динаміки здатності вихователя у впровадженні освітньої програми «Впевнений старт» (репродуктивний – «Роби, як я» та творчий – здатність самостійно формувати зміст освітньої роботи), так і до прогнозу щодо очікуваного результату («Що я хочу, щоб засвоїли діти?», «Яким має бути кінцевий результат?»), його здатності до практичного фіксування у спрощеному форматі (інформація щодо вияву дитиною активності – «Карта активності тижня», «Книга дошкільника», перспективного і календарного планування діяльності вихователя через «Книгу для вихователя»).

Отже, «Впевнений старт» містить абриси тих аспектів, які мають бути враховані дослідниками проблематики передшкільної освіти, зокрема, у процесі розробки педагогічної стратегії підготовки майбутніх вихователів дошкільного закладу освіти до розвитку соціальних умінь і навичок старших дошкільників. Перспективи подальших наукових розвідок лежать у площині розробки системи – «соціальна навичка як система, процес, дія (діяльність), результат». Йдеться про доцільність поглиблення наукових уявлень про цілісність ключових педагогічних категорій.

Татьяна Николаевна Лесина,
кандидат педагогических наук, доцент,
доцент кафедры общей педагогики, дошкольного и начального образования,
Измаильский государственный гуманитарный университет,
ул. Репина, 12, г. Измаил, Украина

РАЗВИТИЕ СОЦИАЛЬНЫХ УМЕНИЙ И НАВЫКОВ У ДОШКОЛЬНИКОВ В СИСТЕМЕ СОВРЕМЕННОЙ ПАРАДИГМЫ ПРЕДШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Исследовательское внимание обращено на ресурсы дошкольного образования, в частности на дошкольное его звено, в становлении ребенка как субъекта социального действия.

На основе анализа научного фонда, в котором непосредственно или опосредованно отражаются определенные аспекты проблемы социального развития старшего дошкольника, делается вывод о базовом значении сформированности у ребенка именно социальных умений и навыков. Обосновывается также научная позиция, согласно которой указанные выше умения и навыки выступают в качестве важного маркера социальной компетентности старшего дошкольника. В этой связи в статье обращено особое внимание на освещение научного статуса конструкта «социальные умения и навыки старшего дошкольника» среди близких понятий – социальность, социализация, социальная компетентность и др.

В результате проведенной аналитической работы обосновывается правомерность вывода о том, что именно сформированность у дошкольника социальных умений и навыков является предпосылкой успешности его становления как субъекта социального действия, т.е. данное явление выступает первоосновой для развития других личностных новообразований, которые проектируются на социальные качества, особенности, характеристики ребенка старшего дошкольного возраста. Следовательно развитие социальных умений и навыков дошкольника составляет приоритетное значение в высшей школе как важнейшего этапа профессиональной подготовки будущего воспитателя дошкольного учреждения образования.

В статье обосновываются и методологические, и теоретико-методические аспекты выработки педагогической стратегии воспитателем-дошкольником в аспекте его готовности успешно развивать социальные умения и навыки у воспитанников. Это обстоятельство является значимым на этапе профессиональной подготовки будущего воспитателя в условиях вуза.

Значительное внимание в статье уделено анализу образовательной программы «Уверенный старт» (2017 г.) как основе профессиональной деятельности воспитателя дошкольного учреждения образования в аспекте развития социальных умений и навыков старших дошкольников. Речь идет о новизне парадигмы дошкольного образования детей дошкольного возраста.

Основываясь на современных научных представлениях о феномене «субъект деятельности», в статье раскрывается также своеобразие готовности студентов – результата их профессиональной подготовки – к такому аспекту деятельности воспитателя-дошкольника, как развитие социальных умений и навыков у старших дошкольников. Проанализирован компетентностный подход в контексте профессиональной подготовки будущего воспитателя-дошкольника. Детализированы содержание, методы и формы инновационной деятельности специалиста, направленной на формирование дошкольника как субъекта социального действия. Охарактеризован практико-ориентированный подход к совершенствованию профессиональной подготовки будущего специалиста в очерченном ракурсе.

Ключевые слова: дошкольное образование, будущий старший дошкольник, социальные умения и навыки, воспитатель дошкольного образовательного учреждения.

Tetyana Mykolayivna Lesina,
Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Faculty of General Pedagogy, Pre-school and Primary Education,
Izmail State University of Humanities,
12 Repin Str., Izmail, Ukraine

DEVELOPMENT OF PRESCHOOLERS' SOCIAL SKILLS AND ABILITIES IN THE SYSTEM OF THE MODERN PARADIGM OF PRESCHOOL EDUCATION

The research attention is drawn to the resources of preschool education, in particular to its preschool constituent, in the development of the child as a subject of social action.

Based on the analysis of the scientific foundation in which certain aspects of the problem regarding senior preschool children's social development are reflected directly or indirectly, the conclusion about the basic significance of the formation of the child's social skills and abilities has been made. In this regard, the author also specifies the scientific status of the construct «social skills and abilities of the senior preschool child» against the background of the similar concepts – sociality, socialization, social competence, etc.

As a result of the analytical work, the validity of the conclusion that it is the formation of the preschool child's social skills and abilities that turns out to be the precondition for the success of his / her developing as a subject of social action is substantiated in the article. This phenomenon is the primary basis for the development of other

personal traits which influence social qualities, peculiarities, characteristics of the senior preschool children. Competent development of the preschool child's social skills and abilities is considered to be the priority in higher education as the most important stage of professional training targeted to the future teachers of pre-school educational establishments.

Both the methodological and theoretic-methodological foundations for the development of the preschool teachers' pedagogical strategy in the aspect of their readiness to successfully develop pupils' social skills and abilities are substantiated in the article. This condition is significant at the stage of professional training targeted to the future teachers in higher school.

In the article, considerable attention is paid to the analysis of the educational program «Sure Start» (2017) as the basis for the professional activity of the teacher of preschool educational institutions in the aspect of the development of senior preschool children's social skills and abilities. It appears to be the issue of the novelty within the paradigm of preschool children's preschool education.

Key words: preschool education, future senior preschool child, social skills and abilities, educator of a preschool educational establishment.

Подано до редакції: 1.08.2017 р.

Рекомендовано до друку: 15.08.2017 р.

Рецензент: д.пед.н., професор А. М. Бозуш
